

УДК 336.71:339.9

ДЕТЕРМІНАНТИ ЕКСПАНСІЇ ТРАНСНАЦІОНАЛЬНОГО БАНКІВСЬКОГО КАПІТАЛУ В УМОВАХ ТРАНСФОРМАЦІЇ СВІТОВОГО ГОСПОДАРСТВА І МІЖНАРОДНИХ ЕКОНОМІЧНИХ ВІДНОСИН НА ПОЧАТКУ ХХІ-ГО СТОЛІТТЯ

Батрименко В. В.

Кандидат економічних наук, доцент кафедри світового господарства і міжнародних економічних відносин Інституту міжнародних відносин Київського національного університету імені Тараса Шевченка.

Анотація. *В умовах інтенсифікації та інтернаціоналізації світогосподарських зв'язків посилюється роль транснаціонального банківського капіталу як провідного агента фінансової глобалізації. Однак, процеси транснаціоналізації банківської діяльності супроводжуються зростанням системних ризиків нестабільності фінансового ринку приймаючих країн, зокрема внаслідок поширення на національний ринок негативних тенденцій світової фінансової кон'юнктури, а також ризиками монополізації фінансових ринків банківськими установами з іноземним капіталом.*

Позитивний зв'язок експансії транснаціональних банків на міжнародні фінансові ринки зумовлюється збільшенням обсягів іноземних інвестицій, здатністю місцевих банківських установ залучати зовнішнє фінансування, перейняти сучасний управлінський досвід та банківські інновації тісно перетинається з негативними наслідками присутності міжнародних банківських груп, що пов'язані з виведенням фінансових активів за кордон, офшоризацією міжнародного бізнесу, втратою кваліфікованих кадрів, а також загальним занепадом конкурентної ситуації на ринках транзитивних країн через неспроможність скерування зовнішніх фінансових ресурсів у довгострокові активи реального сектору національної економіки, що дозволить використати конкурентні переваги країни та вийти на траєкторію самопідтримуючого розвитку.

На сучасному етапі посткризового розвитку світової економіки ключовими детермінантами господарського поступу виступають жорсткі урядові заходи щодо неплатоспроможних банківських груп, адже сучасна ринкова економіка повинна спиратися на принципи прибутковості і збитковості, а також національно-господарську систему, де забезпечені умови збалансованості і якості сукупності фінансових інструментів, технологій і послуг, захищеності від зовнішніх негативних факторів.

Ключові слова: *транснаціональні банки, фінансова система, конкурентне середовище, механізм регулювання банківської діяльності, державна політика стимулювання прямих інвестицій, проникнення іноземного банківського капіталу, країни з ринками, що формуються.*

Постановка проблеми. Сучасний етап розвитку світового господарства характеризується глибокими трансформаційними перетвореннями у міжнародних фінансових відносинах, пов'язаними з наслідками останньої хвилі економічної глобалізації на початку ХХІ-го століття, яка відзначалась похваленням руху капіталу між індустріальними країнами та країнами з ринками, що формуються. Наріжним каменем зовнішньої політики країн з ринками, що формуються, стала стратегія повноцінної та послідовної взаємодії з міжнародними ринками капіталу в умовах обмеженості фінансових ресурсів, а розгор-

тання кризових явищ у світовій економіці на початку XXI-го століття актуалізувало наукову проблематику конкурентоспроможності національних економік, рівень якої в умовах глобальної фінансової нестабільності, як правило, знижується. Інтенсивність такого зниження залежить, з одного боку, від рівня розвитку економічного потенціалу, ступеню відкритості національно-господарської в системи, а з іншого боку, від ефективності державної валютно-фінансової політики здатної адекватно реагувати на зовнішні загрози та небезпеки, тим самим мінімізуючи негативний вплив міжнародного руху капіталу на господарський сектор.

Мета статті – обґрунтувати оптимальні шляхи формування трансмісійних механізмів фінансово-кредитного забезпечення стійкого економічного зростання, міжнародної конкурентоспроможності національної економіки та експансії транснаціонального банківського капіталу у сучасних умовах розвитку світового господарства.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Пошуку шляхів розв'язання проблем забезпечення достатніми обсягами фінансових ресурсів, необхідних для всіх суб'єктів господарювання і населення, створення умов збалансованості і якості системної сукупності фінансових інструментів, технологій і послуг, захищеності від зовнішніх негативних факторів, а також здатності національної грошово-кредитної політики забезпечувати захист національних економічних інтересів в умовах проникнення міжнародного банківського капіталу присвячено чимало праць вітчизняних та зарубіжних фахівців. Зокрема, у працях представників західної економічної школи М. Джіаннетті [9], Дж. Кларка [6], П.-Б. Руффіні, Й.-К. Кіма [12], Т. Фроста, Дж. Біркіншоу [8], а також вітчизняних науковців В. Вергуна, А. Кредісова, О. Ступницького [1], Г. Карчевої [3], В. Осецького [5] та ін. розглядаються питання напрямів оптимізації інвестиційної моделі зростання та експансії транснаціональних банків в країнах, що розвиваються, визначені особливості іноземного інвестування міжнародними банківськими групами, а також умови підвищення ефективності. Але цим працям бракує комплексності та системності, а питання оцінки наслідків діяльності транснаціональних банків для економік приймаючих країн майже не розглянуті.

Основні результати дослідження. В умовах гострої необхідності розбудови ефективної моделі взаємодії кредитно-фінансової системи України з транснаціональним банківським капіталом в умовах глобалізації підвищується необхідність використання позитивних наслідків припливу іноземних інвестицій для поліпшення структури експорту, для реалізації завдань інноваційного розвитку, а також для вирішення соціальних завдань сьогодення.

У сучасній економічній теорії існують суперечливі погляди на вплив, який здійснює експансія транснаціонального банківського капіталу на зростання, а саме, до якого ступеня економіка не обмежує здійснення транскордонних операцій. Згідно з одними теоріями, приплив капіталу транснаціональних банківських груп полегшує процес розподілу ризиків і таким чином сприяє спеціалізації виробництва, розміщенню капіталу та економічному зростанню [12]. Більш того, в стандартній неокласичній моделі зростання поглиблення взаємодії кредитно-фінансової системи з транснаціональним банківським капіталом полегшує рух коштів до країн з дефіцитом капіталу. Також дана взаємодія може покращити функціонування внутрішніх фінансових систем шляхом посилення конкуренції та імпорту фінансових послуг, що в результаті позитивно впливає на зростання [4, с. 54].

Ефективним механізмом трансмісії чинників експансії транснаціонального банківського капіталу та зростання міжнародної конкурентоспроможності приймаючих країн виступає одержання закордонним підрозділом світового мандату (world mandate) на продукт

(відповідальність за розробку, надання і продаж банківського продукту у світовій економіці). Отримання світового мандату, його географічного розширення або збільшення продуктової сфери відповідальності реалізується через надання філіям та дочірнім установам статусу дивізійної чи регіональної штаб-квартири.

Таким чином, світовий досвід взаємодії з розвитку місцевих фінансових ринків та експансії транснаціонального банківського капіталу вказує на те, що роль філій і дочірніх компаній у національній економіці дуже різниться в залежності від виконуваних цими підрозділами функцій. Незважаючи на те що набір цих функцій багато в чому залежить від об'єктивних факторів (розміру країни, ємності місцевого ринку, національних особливостей, внутрішньої структури міжнародної банківської групи і т. д.), напрями трансформації філій і дочірніх установ на місцевому ринку, і їх роль у ланцюгу створення вартості стають керованими у результаті застосування комплексу інституційно-економічних заходів. Формування на місцевих ринках регіональних або дивізійних центрів транснаціональних банків, одержання ними світового або регіонального мандата являє собою кумулятивний процес: ефективне виконання даних функцій призводить до зростання інвестицій у цю філію і до збільшення управлінських функцій [8]. Відповідно, збільшення потенціалу взаємодії з транснаціональним банківським капіталом призводить до росту зовнішнього інвестування, зростання людського потенціалу, що виступає дієвим механізмом трансмісії внутрішніх та зовнішніх чинників конкурентоспроможності фінансових ринків, що формуються, в умовах транснаціоналізації банківської діяльності, а також проведення державою відповідної цілеспрямованої політики.

Однак, крім позитивних і негативних ефектів господарської взаємодії з міжнародним банківським капіталом, і вітчизняні й зарубіжні дослідники виділяють і ряд суперечливих каналів впливу взаємодії на конкурентний потенціал нових ринкових економік. Зокрема, вітчизняні дослідники В. А. Вергун, А. І. Кредісов та О. І. Ступницький наголошують на бездоказовості сприяння міжнародних фінансових груп вузькій спеціалізації виробництва як чинника збільшення продуктивності і зростання. Без наявності механізму управління ризиками структура високо спеціалізованого виробництва буде характеризуватися мінливістю обсягів виробництва і таким чином непостійним характером споживання. Перспектива можливого збільшення мінливості може перешкоджати країнам здійснювати спеціалізацію, яка сприяє зростанню; більша мінливість також, як правило, передбачає зменшення сукупного обсягу заощаджень і зниження обсягів інвестицій [1, с. 105].

У західній науковій школі також існують суперечливі погляди на вплив, який здійснює міжнародна фінансова взаємодія на господарське зростання, а саме, до якого ступеня економіка не обмежує здійснення транскордонних операцій. Зокрема, такі дослідники, як М. Обстфельд та Г. Едісон, обґрунтовують положення, що глибоке проникнення міжнародних банківських груп та фінансова лібералізація полегшує процес розподілу ризиків і таким чином сприяє спеціалізації виробництва, розміщенню капіталу та економічному зростанню. Більш того, в стандартній неокласичній моделі зростання міжнародна фінансова інтеграція полегшує рух коштів до країн з дефіцитом капіталу. Також, взаємодія з транснаціональним банківським капіталом може покращити функціонування внутрішніх фінансових систем шляхом посилення конкуренції та імпорту фінансових послуг, що в результаті позитивно впливає на зростання [7; 11].

Сучасні дослідження не виокремлюють стійкої галузевої спеціалізації транснаціональних банків на фінансуванні окремих галузей промисловості або окремих сфер зовнішньоекономічної діяльності приймаючих країн. У розвинутих економіках, іноземні банки змушені компенсувати витрати експансії на зовнішні ринки найчастіше за допомо-

гою специфічних знань і відносин із країною походження. Відповідно їхніми клієнтами спочатку виявляються компанії, що торгують з цією країною певним чином пов'язані з нею. У країнах з ринками, що формуються, транснаціональні банки, з одного боку, мають переваги по вартості зовнішнього фондування, що покриває витрати експансії, і тому можуть вибирати клієнтів; з іншого боку, вони зіштовхуються з певними труднощами при оцінці кредитоспроможності місцевих компаній. У результаті, входячи на новий для себе ринок, іноземні банки в першу чергу орієнтуються на роботу з підприємствами, чий ризик для них легше за все оцінити, тобто з експортоорієнтованими компаніями або підприємствами з іноземними інвестиціями. У залежності від структури національного експорту це означає схильність до роботи з сировинним сектором (Росія, Казахстан), підприємствами машинобудівної галузі (країни ЦСЄ), текстильною промисловістю (Туреччина), трудомісткими переробними галузями (Китай) і т. д. [6].

Незважаючи на певні обвинувачення іноземних банків у кредитній блокаді, у науковій літературі не зафіксовано випадків цілеспрямованої кредитної блокади платоспроможних місцевих виробників іноземними банками, наприклад, з метою їх усунення з ринку і розчищення ринку для іноземного конкурента. Однак очевидно, що існують галузі, у тому числі експортні, котрі не можуть розраховувати на адекватне фінансування з боку іноземного капіталу. Найбільш яскравим прикладом у даному сенсі є військово-промисловий комплекс, а також атомна промисловість і деякі інші специфічні галузі економіки [2, с. 214].

Однак, не всі проекти навіть при наявності комерційної спроможності зможуть одержати фінансування від іноземних банків; з цього випливає, що абсолютне домінування іноземних банків на національному ринку може – у всякому разі теоретично – являти загрозу для реалізації стратегії розвитку держави. Адже, транснаціональні банки у меншій мірі, ніж місцеві, готові прислухатися до рекомендацій уряду країни перебування, що утрудняє їх використання як інструментів промислової політики. Як приклад, можна привести приклади відмови іноземних банків підтримати план уряду Польщі по санації судноверфі в Щецині. Незабаром після приватизації банків, проведеної на користь іноземних стратегічних інвесторів, держави Центральної і Східної Європи зіштовхнулися з тим, що обсяг і напрямки кредитування іноземних банків не задовольняють потреби місцевих підприємств і стратегічних галузей промисловості, а також значно складнішим стало отримання кредитування підприємств сільського господарства [9].

Основною проблемою як України, так і інших країн з ринками з новою ринковою економікою є невідповідність діяльності кредитно-інвестиційних інститутів потребам модернізації економіки, розвитку експорту наукоємної продукції з високим вмістом доданої вартості, що призводить до таких загроз економічній безпеці держав, як закріплення сировинної спеціалізації на світовому ринку, а також занепаду галузей, які забезпечують виробництво кінцевої продукції.

Хоча в теорії не існує суттєвих доказів існування стійкого зв'язку між фінансовою інтеграцією та економічним зростанням, можна стверджувати, що країни, з ринками, що формуються, мають чи не єдиний вибір посилювати свої фінансові зв'язки, щоб у кінцевому рахунку покращувати потенціал зростання у довгостроковій перспективі. Проблема полягає у тому, яким чином управляти короткостроковими ризиками, що пов'язані з фінансовою глобалізацією, яка без створення належних передумов може призвести до виникнення лише декількох переваг зростання та більшої мінливості виробництва і споживання у короткостроковій перспективі.

Економіки, які інтегровані у світове фінансове середовище, залучають непропорційно велику частку прямих іноземних інвестицій, що потенційно може викликати приплив тех-

нологій і бути каналом передачі управлінських знань. Збільшення частки іноземного капіталу у комерційних банках спричиняє прямі макрофінансові позитивні ефекти, зокрема, полегшує доступ на міжнародні фінансові ринки, допомагає удосконаленню структури управління і нагляду за внутрішньою банківською діяльністю, стимулює запровадження великої кількості нових фінансових інструментів та банківських технологій, а також у результаті залучення іноземних банків посилюється конкуренція, котра у свою чергу може покращити як якість внутрішніх фінансових послуг та ефективність розміщення ресурсів, так і загальні конкурентні позиції національної економіки у світі.

Враховуючи загрози сучасної глобалізації, можна позиціонувати чинники конкурентоспроможності фінансових ринків, що формуються, в системі взаємодії з транснаціональним банківським капіталом. По-перше, вони мають різноманітну природу походження та можуть передаватись по різних каналах трансмісії. Так, потенційні загрози проникнення транснаціональних банків можуть походити, як у результаті глобальних факторів, до яких відноситься циклічні зміни та світові відсоткові ставки, так і факторів, специфічних для окремої країни, таких як макроекономічна політика, рівень розвитку фінансової системи тощо. По-друге, загрози фінансової глобалізації можуть переливатись до національних систем шляхом різних каналів трансмісії зовнішніх шоків. До таких каналів можна віднести торгівлі, фінансові зв'язки, які підсилюються в умовах недосконалостей міжнародного фінансового ринку, а саме «інфляційного інфікування», не передбачуваної поведінки інвесторів (особливо під час глобальної фінансової нестабільності), спекулятивних атак, «фінансових бульбашок» тощо. По-третє, в умовах глобалізації відбувається глибока диференціація філій і дочірніх установ міжнародних банківських груп, унаслідок чого виникають загрози втрати конкурентоспроможності національних фінансових ринків приймаючих країн.

Висновки. З урахуванням сучасних викликів глобалізації особливого значення набуває проведення ефективної державної політики для попередження та врегулювання ризиків взаємодії фінансових ринків, що формуються, з транснаціональним капіталом. Серед традиційних механізмів державного регулювання та попередження негативного впливу світового фінансового середовища виділяють, зокрема, заходи пруденційного нагляду, а також політику з підтримки фінансової стабільності.

Політика з підтримки фінансової стабільності визначається моніторингом та оцінкою основних показників фінансової стабільності, таких як макроекономічні умови, фінансові ринки, інститути та інфраструктура, з метою своєчасної ідентифікації потенційних ризиків; оцінкою стану фінансової стабільності на основі такого моніторингу; прийняттям превентивних заходів, та прийняттям заходів по ефективному вирішенню кризових ситуацій. В той же час, серед основних інструментів по врегулюванню кризових явищ, які можуть використовувати держави виділяють механізми залучення допомоги приватного сектору, підтримки необхідного рівня ліквідності через застосування схем кредитуру останньої інстанції, державного втручання у діяльність фінансових інституцій шляхом страхування депозитів фізичних осіб та рекапіталізації активів постраждалих фінансових інститутів.

Ефективна система взаємодії з транснаціональним банківським капіталом має включати достатньо широкий набір організаційно-правових інструментів та господарських важелів, оскільки негативним явищам експансії транснаціональних банків звичайно передують різноманітні економічні, а іноді й політичні проблеми. Національний механізм протидії негативним явищам експансії транснаціональних банків має виявляти ситуації, за яких фактичні або прогнозовані ризиків виходять за межі граничних значень, розроб-

ляти заходи з виходу країни із зони небезпеки, проводити експертизу прийнятих нормативно-правових актів, державних рішень з фінансово-господарських питань, виходячи з національних інтересів.

Список використаної літератури

1. Вергун В. А., Кредісов А. І., Ступницький О. І. Міжнародний бізнес: підручник / В. А. Вергун, А. І. Кредісов, О. І. Ступницький // 2-ге вид. доп. і перероб. – К. : ВПЦ Київський університет, 2009. – 623 с.
2. Верников А. В. Иностранные банки в переходной экономике: сравнительный анализ / А. В. Верников // М. : ИМЭПИ РАН, 2005. – 304 с.
3. Карчева Г. Основні проблеми розвитку банківської системи України в посткризовий період та шляхи їх вирішення / Г. Карчева // Вісник НБУ. – 2010. – № 8. – С. 26-30.
4. Міщенко С. Особливості підходів до визначення ролі фінансового сектору в умовах інтернаціоналізації економіки / С. Міщенко // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Економіка. – 2007. – Вип. 92. – С. 53-54
5. Осецький В. Л. Інвестиційна модель зростання економіки / Осецький В. Л. // Фінанси України. – 2003. – № 1. – С. 21-27.
6. Clarke G., Cull R., Martinez Peria M.S. Foreign Bank Participation and Access to Credit Across Firms in Developing Countries / G. Clarke, R. Cull, Peria M. S. Martinez // Journal of Comparative Economics. – 2006. – Vol 34. – № 4. – P. 774-795.
7. Edison H., Levine R., Rici L., Slok T. International financial integration and economic growth / H. Edison, R. Levine, L. Rici, T. Slok // NBER Working Paper. – 2002. – Xs 9164. – 38 p.
8. Frost T., Birkinshaw J., Ensign P. Centers of Excellence in Multinational Corporations / T. Frost, J. Birkinshaw, P. Ensign // Strategic Management Journal. – 2002. – Vol. 23. – № 11. – P. 997-1018.
9. Giannetti M., Ongena S. Financial Integration and Entrepreneurial Activity — Evidence from Foreign Bank Entry in Emerging Markets / M. Giannetti, S. Ongena // ECB Working Paper. – №. 498. – F.-a.-M. : European Central Bank, 2005. – 45 p.
10. Głuch D., Škovranová L., Stenström M. Central Bank Involvement in Macro-prudential Oversight / D. Głuch, L. Škovranová, M. Stenström // ECB Legal Working Paper Series. – № 14 / January 2013. – 31 p.
11. Obstfeld M. The global capital market: benefactor or menace? / M. Obstfeld // Journal of economic perspectives. – 1998. – Vol. 12. – P. 9-30.
12. Ruffini P.-B., Kim J.-K. Corporate strategies in the age of regional integration / P.-B. Ruffini, J.-K. Kim // Edward Elgar Publishing, 2007. – 315 p.

DETERMINANTS THE EXPANSION OF TRANSNATIONAL BANK CAPITAL IN TERMS OF TRANSFORMATION THE WORLD ECONOMY AND INTERNATIONAL ECONOMIC RELATIONS IN 21ST CENTURY

Batrymenko V. V.

PhD, Associated Professor of World Economy and International Economic Relations Department of the Institute of International Relations of Kyiv National Taras Shevchenko University.

Abstract. *In terms of intensification and internationalization of world economic relations strengthens the role of transnational banking capital as a leading agent of financial globalization. However, the processes of transnationalization banking accompanied by increasing systemic risk of financial market instability host countries, in particular due to the spread of the*

national market of the negative trends of the global financial situation and risk of monopolization of the financial markets banking institutions with foreign capital.

Positive communication expansion of transnational banks in international financial markets is conditioned by the increase of foreign investments, the ability of local banks to attract external funding, adopt modern management practices and banking innovation is closely connected with the negative effects of the presence of international banking groups that connected with the withdrawal of financial assets abroad offshoring of international business, loss of skilled workers and the general decline of the competitive situation in the markets due to the inability of transitive referral external financial resources in long-term assets of the real sector of the national economy, which will use the competitive advantages of the country and enter the path of self-sustaining development.

At the present stage of post-crisis development of the world economy the key determinants of economic progress are the tough government measures to insolvent banking groups as a modern market economy should be based on principles of profitability and loss, and the national economic system, which provided conditions as the aggregate balance and financial instruments, technologies and services, protection from external negative factors.

Key words: *transnational banks, financial system, the competitive environment, the mechanism of regulation of bank activity, the state policy stimulation of direct investments, penetration of the foreign banking capital, Emerging Market Systems.*

Referances

1. Vergun V. A., Kredisov A. I., Stupnitskiy O. I. *Mizhnarodniy biznes: pidruchnik* / V. A. Vergun, A. I. Kredisov, O. I. Stupnitskiy // 2-ge vid. dop. i pererob. – K. : VPTs Kiyivskiy universitet, 2009. – 623 s.
2. Vernikov A. V. *Inostrannyye banki v perehodnoy ekonomike: sravnitelnyiy analiz* / A. V. Vernikov // M. : IMEPI RAN, 2005. – 304 s.
3. Karcheva G. *Osnovni problemi rozvitku bankivskoyi sistemi Ukrayini v postkrizoviy period ta shlyahi yih virishennya* / G. Karcheva // *Visnik NBU*. – 2010. – № 8. – S. 26-30.
4. Mischenko S. *Osoblivosti pidhodiv do viznachennya roli finansovogo sektoru v umovah internatsionalizatsiyi ekonomiki* / S. Mischenko // *Visnik Kiyivskogo natsionalnogo universitetu imeni Tarasa Shevchenka. Ekonomika*. – 2007. – Vip. 92. – S. 53-54
5. Osetskiy V.L. *Investitsiyina model zrostannya ekonomiki* / Osetskiy V. L. // *Finansi Ukrayini*. – 2003. – № 1. – S. 21-27.
6. Clarke G., Cull R., Martinez Peria M. S. *Foreign Bank Participation and Access to Credit Across Firms in Developing Countries* / G. Clarke, R. Cull, Peria M. S. Martinez // *Journal of Comparative Economics*. – 2006. – Vol 34. – № 4. – P. 774-795.
7. Edison H., Levine R., Rici L., Slok T. *International financial integration and economic growth* / H. Edison, R. Levine, L. Rici, T. Slok // *NBER Working Paper*. – 2002. – Xs 9164. – 38 p.
8. Frost T., Birkinshaw J., Ensign P. *Centers of Excellence in Multinational Corporations* / T. Frost, J. Birkinshaw, P. Ensign // *Strategic Management Journal*. – 2002. – Vol. 23. – №.11. – P. 997-1018.
9. Giannetti M., Ongena S. *Financial Integration and Entrepreneurial Activity – Evidence from Foreign Bank Entry in Emerging Markets* / M. Giannetti, S. Ongena // *ECB Working Paper*. – №. 498. – F.-a.-M. : European Central Bank, 2005. – 45 p.
10. Głuch D., Škovranová L., Stenström M. *Central Bank Involvement in Macro-prudential Oversight* / D. Głuch, L. Škovranová, M. Stenström // *ECB Legal Working Paper Series*. – № 14 / January 2013. – 31 p.
11. Obstfeld M. *The global capital market: benefactor or menace?* / M. Obstfeld // *Journal of economic perspectives*. – 1998. – Vol. 12. – P. 9-30.
12. Ruffini P.-B., Kim J.-K. *Corporate strategies in the age of regional integration* / P.-B. Ruffini, J.-K. Kim // Edward Elgar Publishing, 2007. – 315 p.

ДЕТЕРМИНАНТЫ ЭКСПАНСИИ ТРАНСНАЦИОНАЛЬНОГО БАНКОВСКОГО КАПИТАЛА В УСЛОВИЯХ ТРАНСФОРМАЦИИ МИРОВОГО ХОЗЯЙСТВА И МЕЖДУНАРОДНЫХ ЭКОНОМИЧЕСКИХ ОТНОШЕНИЙ В НАЧАЛЕ XXI-ГО ВЕКА

Батрименко В. В.

Кандидат экономических наук, доцент кафедры мирового хозяйства и международных экономических отношений Института международных отношений Киевского национального университета имени Тараса Шевченко.

Аннотация. *В условиях интенсификации и интернационализации мирохозяйственных связей усиливается роль транснационального банковского капитала как ведущего агента финансовой глобализации. Однако, процессы транснационализации банковской деятельности сопровождаются ростом системных рисков нестабильности финансового рынка принимающих стран, в частности в результате распространения на национальный рынок негативных тенденций мировой финансовой конъюнктуры, а также рисками монополизации финансовых рынков банковскими учреждениями с иностранным капиталом.*

Положительная связь экспансии транснациональных банков на международные финансовые рынки обусловлена увеличением объемов иностранных инвестиций, способностью местных банковских учреждений привлекать внешнее финансирование, перенимать современный управленческий опыт и банковские инновации тесно пересекается с негативными последствиями присутствия международных банковских групп, связанных с выводом финансовых активов за границу, офшоризацией международного бизнеса, потерей квалифицированных кадров, а также общим упадком конкурентной ситуации на рынках транзитивных стран из-за отсутствия направленности внешних финансовых ресурсов в долгосрочные активы реального сектора национальной экономики, что позволяет использовать конкурентные преимущества страны и выйти на траекторию самоподдерживающегося развития.

На современном этапе пост-кризисного развития мировой экономики ключевыми детерминантами хозяйственного развития выступают жесткие правительственные меры относительно неплатежеспособных банковских групп, ведь современная рыночная экономика должна опираться на принципы прибыльности и убыточности, а также национально-хозяйственную систему, где обеспечены условия сбалансированности и качества совокупности финансовых инструментов, технологий и услуг, защищенности от внешних негативных факторов.

Ключевые слова: *транснациональные банки, финансовая система, конкурентная среда, механизм регулирования банковской деятельности, государственная политика стимулирования прямых инвестиций, проникновение иностранного банковского капитала, страны с формирующимися рынками.*